

L. M. DOWSETT en A. E. BROWN, *Treatment of oxyuriasis with diphenan*. — Hoewel geen vergiftigingsverschijnselen werden gezien, was de genezing van een groep schoolkinderen naar verhouding gering.

J. E. KENCH, F. R. FERGUSON en G. S. GRAVESON, *Observations on three cases of acute porphyria*.

W. A. JONES en G. P. JONES, *Peripheral neuropathy due to isoniazid; report of two cases*. — Pelagra-achtige verschijnselen, die wezen op een tekort aan nicotinezuur en vermoedelijk ook aan andere vitamines van het B-complex.

J. G. MILLICHAP en B. H. KIRMAN, *Nephrotoxic effects of drugs used in treatment of petit mal*. — Omdat bij de helft van de patiënten afwijkingen werden gevonden, wordt bij gebruiken van troxidon en aloxidon geregelde controle van de urine aanbevolen.

J. M. WALSHE, *The effect of glutamic acid on the coma of hepatic failure*.

E. VAN HAEFTEN

ARTS EN SAMENLEVING

BERICHTEN EN MEDEDELINGEN

SCABIES TE AMSTERDAM. — De directeur van de Gemeentelijke Geneeskundige en Gezondheidsdienst te Amsterdam, K. ITTMANN, heeft aan alle artsen aldaar een bericht doen toekomen, waaruit blijkt hoe de dichtheid van de scabies-infectie te Amsterdam gedurende de jaren 1939 tot 1952 is geweest. Het desbetreffende gedeelte luidt aldus:

„Nu het aantal scabiespatiënten, dat aan de Gemeentelijke polycliniek aan de Willemsstraat 24 onder behandeling kwam, de laatste jaren sterk teruggelopen is, meen ik hieruit te mogen concluderen, dat deze ziekte geen hygiënisch probleem meer vormt, waarvoor overheidsbemoeienis noodzakelijk geacht moet worden.

Om U een overzicht te geven van deze huidaandoening gedurende de laatste jaren, laat ik enige cijfers volgen betreffende hiervoor aan de polycliniek behandelde patiënten:

in 1939:	371 personen	
in 1940:	491 personen	
in 1941:	4250 personen	
in 1942:	13852 personen uit	1241 gezinnen
in 1943:	23846 personen uit	4005 gezinnen
in 1944:	30650 personen uit	6086 gezinnen
in 1945:	(geen opgave)	
in 1946:	110028 personen uit	26827 gezinnen
in 1947:	48500 personen uit	12383 gezinnen
in 1948:	18100 personen uit	4107 gezinnen
in 1949:	6980 personen uit	1494 gezinnen
in 1950:	1826 personen uit	368 gezinnen
in 1951:	701 personen uit	154 gezinnen
in 1952:	409 personen uit	84 gezinnen

De Gemeentelijke polycliniek voor scabiesbehandeling, welke op Vrijdagmiddag gehouden wordt, zal met ingang van 1 Mei 1953 gesloten worden”.

Treffend is in deze statistiek de curve, die zich reeds door plaatsing der getallen onder elkaar vormt; aan het eind van de oorlog en kort daarna is een duidelijke top te zien.

M. M. HILFMAN

INGEZONDEN

Ter bevordering van spoedige plaatsing van de stukken, behoudt de Redactie zich het recht voor, deze zo nodig te bekorten.

BLOEDDRUKMETEN ALS BEDRIJF

De vraag of bloeddrukmeten als bedrijf, door een leek in strijd zou zijn met art. 436 W. v. S. is niet — zoals de Redactie blijkbaar meent¹ — in de eerste plaats afhankelijk van het oordeel van de (straf)rechter, maar van de wet, en wel van de Wet op de uitoefening van de geneeskunst. W.U.G. art. 1 lid 1 verstaat nu onder „uitoefening van de geneeskunst”: „het verlenen van genees-, heel- of verloskundige raad of bijstand”. Daaronder valt evenmin zonder meer „het aan de patiënt mededelen van de gevonden waarde”, zelfs niet als daaraan wordt toe-

gevoegd de mededeling, dat die waarde te hoog, te laag of normaal is (welke mededeling trouwens kan worden vervangen door de patiënt een tabel voor te houden, waarop hij de gevonden waarde met de veronderstelde normale waarden kan vergelijken). Tot zover is de zaak eenvoudig.

Sedert 1938 is echter — met het oog op de opticiens, die met behulp van refracto- of ophthalmometers visus en refractie bepaalden — een tweede lid aan W.U.G., art. 1 toegevoegd, luidende:

„Onder het verleen van raad of bijstand, in het vorige lid bedoeld, wordt begrepen het als bedrijf onderzoeken van een orgaan of een deel van het menselijk lichaam, welk orgaan of welk deel in zijne werking te kort schiet of een ander gebrek vertoont, zoomede het als bedrijf aanraden van een middel om aan een zodanig tekort of gebrek tegemoet te komen”.

De vraag kan inderdaad rijzen of de rechter van dit tweede lid — dat zeker niet voor de bloeddrukmetende gemeente is geschreven en daarop kwalijk toepasselijk is — zou kunnen gebruik maken om het bloeddrukmeten in strijd te verklaren met de Wet op de uitoefening van de geneeskunst en art. 436 W. v. S. Nu is met enige goede wil bloeddrukmeting te beschouwen als onderzoek van het vaatstelsel, en is het vaatstelsel te beschouwen als „een orgaan of een deel van het menselijk lichaam”. Maar de moeilijkheid zal zijn, in de vele gevallen waarin de bloeddruk binnen de ruime grenzen van het normale blijft, te construeren, dat dat orgaan of deel „in zijn werking tekortschiet of een ander gebrek vertoont”. Met andere woorden, er zullen grote bewijsmoeilijkheden rijzen, wil men overtreding van W.U.G. 1, lid 2, jo. art. 436 W. v. S. wettig en overtuigend bewijzen. Zonder twijfel zal de raadsman stellen, dat het onderzoek niet is gericht op vaststellen van „tekortschieten of een gebrek vertonen” (van het desbetreffende orgaan) en op zijn hoogst gericht is op het vaststellen van de mogelijkheid van het bestaan van afwijkingen, die nader geneeskundig onderzoek en behandeling vereisen. Anders wordt het indien aan het bloeddrukmeten enig advies wordt verbonden; dat advies is strafbare overtreding van W.U.G. 1, jo. art. 436 W. v. S.

Natuurlijk kan de wetgever in deze leemte op overeenkomstige wijze voorzien als in 1938 naar aanleiding van de refractometrie door opticiens is geschied, al zal dat nog moeilijker zijn dan toen het geval was.

¹Zie het antwoord op Vraag 40, deze jaargang, bl. 1613.

Scheveningen, 21 Juni 1953

W. SCHUURMANS STEKHOVEN

BEPALING VAN DE BLOEDINGSTIJD

Naar aanleiding van het zeer nuttige artikel van s. I. DE VRIES en zijn medewerksters¹ wil ik gaarne opmerken dat men naar mijn mening in de meeste laboratoria onbewust of zonder bedoeling, van de door DUKE aangegeven voorschriften ter bepaling van de bloedingstijd is afgeweken en van de „snepper” is overgegaan op de vaccinostyle, vermoedelijk na de waarschuwing tegen overbrenging van serumhepatitisvirus door dit instrument, dat moeilijk is te steriliseren. Vaccinostyles kunnen immers gemakkelijk worden uitgedooid en snel worden vervangen.

In ons laboratorium hebben wij om deze redenen de „snepper” door vaccinostyles vervangen. Dat er op die wijze andere steekkanalen ontstaan dan met de snepper, heb ik mij onvoldoende gerealiseerd.

DE VRIES, sprekende over de verschillen in uitkomsten verkregen met de methode van DUKE en met de vaccinostyle, schrijft op bl. 1599: „Uit de histogrammen 1 en 2 kan men zien, dat er met de methode van DUKE bij twee van onze proefpersonen een bloedingstijd werd gevonden die meer bedroeg dan 3¹/₂ minuut, terwijl, wanneer de vaccinostyle werd gebruikt, de bloedingstijd 14 minuten was”.

De tweede conclusie kan ik noch uit de genoemde histogrammen, noch uit tabel I trekken. Ik zie slechts, dat met de methode van DUKE de bloedingstijden liggen tussen 1/2 en 6¹/₂ minuut, en met de vaccinostyle tussen 1 en 7 minuten.

Mijn eerste vraag is nu: heeft hier een verschrijving plaats gehad of zijn de onderschriften bij de histogrammen verwisseld? Ik vermoed het eerste, daar anders ook tabel I onjuist zou zijn.

De tweede vraag is: zijn de geconstateerde verschillen tussen de uitkomsten met de methode van DUKE en met de vaccinostyle niet zo gering, dat zij voor de diagnostiek van geen belang zijn en dus niet het gebruik van de „snepper” met de risico's ervan rechtvaardigen?

Indien collega DE VRIES de laatste vraag wegens het wetenschappelijke belang van de toepassing van een internationaal gestandaardiseerde methode ontkennend beantwoordt, mag